

Tatranská deklarace po jednání zemědělských komor Visegrádské skupiny 4. a 5. prosince 2025 v Tatranské Lomnici

5.12.2025 - | Akademie věd České republiky

Zástupci agrárně-potravinářských komor z České republiky, Maďarska, Polska a Slovenska přijali TATRANSKOU DEKLARACI o budoucím vývoji Společné zemědělské politiky Evropské unie.

Zemědělství a výroba potravin v Evropské unii jsou pod obrovským globalizačním tlakem mezinárodního obchodu, stále dražších energií a dalších vstupů a rostoucího dopadu změny klimatu, kterému musí své podniky přizpůsobovat. Evropská komise během tohoto složitého období v červenci 2025 zveřejnila legislativní návrhy víceletého finančního rámce a Společné zemědělské politiky (SZP) pro období 2028–2034, které byly pro zemědělce naprosto nepřijatelné. Tyto návrhy, které drasticky snižují rozpočet vyčleněný na zemědělství o více než 20 % bez zohlednění inflace, oslabují vliv zemědělců a potravinářů na rozhodovací proces v Bruselu a ponechávají významnou část kompetencí, včetně financování, na národní úrovni, čímž ve skutečnosti ruší Společnou zemědělskou politiku v její stávající podobě, jak ji známe od roku 1962. Současně je nezbytné, aby zemědělství a potravinářství, jakožto strategická a provázaná odvětví uvedená společně ve Vizi pro zemědělství a potraviny, byla zahrnuta buď ve své oddělené podobě Společné zemědělské politiky a jejího rozpočtu, nebo jako nedílná součást případného Jednotného fondu společně se zemědělstvím.

My, zástupci agrárně-potravinářských komor Polska, České republiky, Slovenska a Maďarska, budeme při přípravě nové SZP 2028–2034 prosazovat následující priority, které odrážejí potřeby a požadavky našich zemědělců:

1. Adekvátní rozpočet SZP.
2. Zachování společné povahy SZP.
3. Nastavení jednotlivých intervencí SZP tak, aby dostatečně podporovaly příjmy zemědělců, umožňovaly jim investovat a zajišťovaly potravinovou suverenitu EU.
4. Zachování vlivu zemědělských odborníků v procesu přípravy a administrace SZP na národní i unijní úrovni.

A proto:

Nesouhlasíme s drastickým snížením rozpočtu SZP navzdory výraznému navýšení víceletého finančního rámce – zejména v těchto nejistých časech musí být podpora zemědělství a výroby potravin a zachování potravinové suverenity jednou z nejvyšších priorit EU. Zemědělci nemohou dělat stále více s neustále klesající finanční podporou.

Žádáme výrazné navýšení zemědělského rozpočtu v rámci víceletého finančního rámce na období 2028–2034, alespoň na úroveň let 2021–2027, a každoroční navýšení o inflaci.

Nesouhlasíme s návrhem degresivity podpor příjmů na plochu začínající na 20 000 EUR – degresivita nastavená na této úrovni bude mít negativní ekonomický dopad a dopad na zaměstnanost nejen pro největší zemědělské podniky.

Žádáme, aby rozhodnutí o zavedení a nastavení degresivity a zastropování podpor příjmů na plochu

bylo ponecháno na uvážení členských států, které by posoudily nezbytnost tohoto kroku s ohledem na strukturu zemědělských podniků v daném členském státě či regionu. Žádáme umožnit, dle rozhodnutí členského státu, zohlednění nákladů na pracovní sílu (mzdy, odvody na sociální a zdravotní pojištění zaměstnanců nebo jiné ukazatele produkce) či zastropování této platby pro všechny podniky pod kontrolou jedné právnické nebo fyzické osoby – zemědělské podniky pod kontrolou jednoho konečného beneficienta fungují jako samostatné ekonomické jednotky, často hospodaří v odlišných půdně-klimatických podmínkách a jsou často geograficky vzdálené.

Nesouhlasíme s dalším uplatňováním sociální podmíněnosti, která ukládá zemědělcům dvojí sankce.

Nesouhlasíme s tím, aby zemědělci, kteří dosáhnou důchodového věku a pobírají starobní důchod, již neměli nárok na podporu příjmů na plochu – toto opatření nevnímáme jako motivaci k předání hospodářství mladšímu zemědělci.

Žádáme zavedení nejen podpůrného mechanismu pro předávání zemědělských podniků mladším zájemcům, ale také podporu zaměstnanosti v zemědělských podnicích.

Nesouhlasíme s renacionalizací SZP – přenesením rozhodovacích pravomocí na členské státy a umožněním téměř neomezené flexibility v národním spolufinancování a jeho uplatnění na intervence, které jsou v současnosti plně financovány z rozpočtu EU. To vytvoří dvourychlostní SZP, která dále naruší její společný charakter a jistě naruší jednotu zemědělců napříč Evropou.

Nesouhlasíme s rozpuštěním části intervencí v Jednotném fondu, kde budeme na národní úrovni soutěžit o finanční prostředky s jinými ministerstvy.

Žádáme, aby zemědělství a výroba potravin byly vždy zahrnuty společně v budoucích podpůrných mechanismech, ať už ve formě samostatné SZP, nebo jako nedílná součást případného Jednotného fondu či Národního a regionálního partnerského plánu.

Proto žádáme zachování osvědčené dvoupilířové struktury SZP a její vyčlenění z Jednotného fondu a stanovení stropu národního spolufinancování pro všechny intervence.

Opakovaně žádáme, aby se Evropská komise zdržela zveřejňování zásadních legislativních návrhů, které ovlivní život milionů zemědělců v následujících letech, bez důkladné přípravy a předchozí komunikace se zemědělci a potravináři a bez toho, aby byla připravena a předložena komplexní dopadová studie k veřejné diskusi.

Nesouhlasíme s oslabením konzultačního procesu a rozhodovacího vlivu zemědělských odborníků při přípravě a administraci SZP na úrovni Rady, Evropského parlamentu a na národní úrovni.

Proto žádáme, aby rozhodovací pravomoci pro řízení a provádění SZP zůstaly příslušným ministerstvům a aby byly zachovány rozhodovací pravomoci Rady a Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova Evropského parlamentu.

Žádáme skutečné zjednodušení implementace podpůrných mechanismů SZP a odmítáme návrhy, které přes deklarované zjednodušení dosahují pravého opaku. Zatěžují nejen zemědělce, ale i národní orgány, což může ohrozit proces schvalování Národních a regionálních partnerských plánů.

Abychom mohli zodpovědně reformovat SZP ve všech jejích souvislostech, vyzýváme k intenzivnímu dialogu s těmi, kteří svojí každodenní tvrdou prací a za každého počasí zásobují občany EU kvalitními a prozatím dostupnými potravinami.

Vyzýváme Evropskou komisi, aby v těchto těžkých časech a vzhledem ke všem výše uvedeným rizikům neuzavírala obchodní dohody se třetími zeměmi, které by dále oslabily a ohrozily evropské zemědělce a potravináře, a aby ze zemědělství a potravin nečinila obchodní nástroje pro získávání exportních příležitostí pro jiná odvětví – bezpečnost a dostupnost potravin nejsou samozřejmost, **potraviny nejsou šroub ani čip!**

Dále se shodujeme, že dovoz ze třetích zemí může představovat vážná tržní rizika pro evropské zemědělce a může vyvolávat obavy o bezpečnost potravin pro evropské spotřebitele.

Abychom podpořili tato stanoviska, která odrážejí názory zemědělců nejen z regionu V4, zúčastníme se celoevropského zemědělského protestu organizovaného COPA-COGECA v Bruselu dne 18. prosince 2025.

V Tatranské Lomnici, 5. prosince 2025

Andrej Gajdoš, prezident SPPK

Jan Doležal, prezident AK ČR

Robert Nowak, viceprezident KRIR

Zsolt Papp, prezident NAK

<https://www.akcr.cz/txt/tatranska-deklarace-po-jednani-zemedelskych-komor-visegradske-skupiny-4-a-5-prosince-2025-v-tatranske-lomnici>